

Nr 370.

Av herr **Eriksson** i Sandby **m. fl.**, om utredning rörande möjligheterna att medelst räntefria statliga lån underlätta för obemedlade eller mindre bemedlade personer att vid övertagande av jordbruksfastighet förvärva nödiga inventarier.

I motion nr 23 till 1937 års riksdag hemställde bl. a. undertecknad huvudmotionär, att riksdagen måtte besluta sådan utvidgning av arrendelånefondens verksamhet, att räntefria lån ur nämnda fond måtte på enahanda villkor och till samma belopp, som gällde beträffande de statliga arrendeegnahemmen, beviljas även obemedlad arrendator eller köpare av mindre jordbruk, oavsett om detta skedde annorstädes än genom statens försorg.

I sitt utlåtande nr 27, punkt 13, till nämnda riksdag anförde jordbruksutskottet i fråga om nämnda motion bl. a. följande: »Utskottet vill — vad först angår motionärernas yrkande om utvidgning av arrendelånefondens verksamhetsområde — ej förneka, att syftet med detsamma är behjärtansvärt. Förevarande fond har emellertid tillkommit för att tillgodose lånebehov för arrendatorerna å de statliga arrendeegnahemmen. Då statens jordanskaffningsverksamhet för närvarande är föremål för utredning (1936 års egnahemsutredning), synes det utskottet mindre ändamålsenligt att — i varje fall innan riktlinjerna för statens framtida verksamhet å detta område blivit klarlagda — utsträcka lånemöjligheterna från fonden till områden, som ligga vid sidan av statens jordanskaffningsverksamhet.»

Riksdagen har sedermera haft att vid upprepade tillfällen taga ställning till motioner med i huvudsak samma syftemål. Under olika motiveringar, bl. a. innebärande, att det kunde förväntas att Kungl. Maj:t har sin uppmärksamhet riktad på frågan, hava förslagen avvisats av riksdagen. Uppenbart är emellertid, att problemet i fråga alltjämt kvarstår och att detsamma undan för undan ytterligare aktualiserats. Detta sammanhänger givetvis med den förskjutning i tekniskt och rationellt hänseende, som jordbruksdriften hittills erhållit, samt den ytterligare förskjutning, som i nämnda hänseende kan förväntas komma att äga rum. Jordbrukets rationalisering kräver dyrbarare uppsättning av mekaniska hjälpmedel o. dyl. Helt naturligt bliva kostnaderna i samband med tillträdet av ett jordbruk härigenom större. Svårigheterna för obemedlade eller mindre bemedlade personer att vid övertagandet av jordbruk kunna anskaffa nödiga medel för inköp av inventarier o. dyl. äro redan nu så allmänt kända att närmare motivering förefaller obehörlig. Dessa svårigheter kunna för fram-

tiden säkerligen bliva ännu mer påtagliga och utgöra i många fall för vederbörande ett oöverstigit hinder. I de fall, där nödig kredit kan åstadkommas, måste självfallet densamma, ju större beloppet är, bliva proportionsvis onödigt dyrbar och tyngande för låntagaren.

De med arrendelånefondens verksamhet förbundna fördelarna synas rättvisligen böra på något sätt göras tillgängliga för *alla* dem, vilka kunna vara i behov därav. Det måste betecknas såsom oriktigt att göra åtskillnad mellan dem, vilka lyckats erhålla ett dylikt statligt arrende, samt dem, vilka på annat sätt övertagit ett mindre jordbruk. Detta så mycket mera som ju de ekonomiska förutsättningarna i regel kunna antagas vara fullt likartade för t. ex. en lantarbetare eller annan mindre bemedlad eller obemedlad jordbrukare om denne övertager ett arrendeegnahm eller annat jordbruk. En likställighet härutinnan skulle utan tvekan betyda ett mycket gott stöd till många framåtsträvande men obemedlade jordhungriga personer i deras strävan efter en tryggare och mera självständig tillvaro.

Under åberopande av att här ifrågavarande problem ännu ej i någon form bragts närmare sin lösning och då förslag i ärendet knappast torde vara att förvänta inom den närmaste tiden, få vi hemställa,

dels att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om en skyndsam utredning rörande möjligheterna att medelst räntefria statliga lån underlätta för obemedlade eller mindre bemedlade personer att vid övertagandet av jordbruksfastighet förvärva nödiga inventarier,

dels också att de förslag, till vilka utredningen kan föranleda, snarast måtte för riksdagen framläggas.

Stockholm den 23 januari 1946.

Eskil Eriksson
i Sandby.

Allan Andersson.

Bertil Andersson.